Förskoledidaktiska perspektiv - barn, naturvetenskap och teknik för pedagogiskt verksamma i förskolan

Preschool Educational Perspectives - Children, Science and Technology for Students with Professional Experience

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: CFÖB30
Version: 1.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2018-03-05
Gäller från: VT 2018

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Naturvetenskap och teknik i ett förskoleperspektiv (G1N), Pedagogiskt arbete (G2F)
Utbildningsområde: Undervisning 38%, Naturvetenskap 32%, Verksamhetsförlagd utbildning 30%
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen
Förkunskapskrav: Godkänt resultat om 10 hp från kursen Utbildningsvetenskaplig kärna I för pedagogiskt verksamma i förskolan inom ramen för Förskollärarutbildning för pedagogiskt verksamma, 210 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen syftar till att studenten utifrån erfarenheter av pedagogiskt arbete i förskolan utvecklar grundläggande kunskaper om och förståelse av hur naturvetenskaplig och teknisk ämnesteori integreras med didaktik. Mer specifikt behandlas innehåll som exempelvis ekologi och artkunskap, människokroppen, fysikaliska fenomen, kemiska processer, astronomi, lek, utomhuspedagogik och teknik samt digital teknik. Hälsa och välbefinnande samt närmiljöns betydelse och utformning behandlas i relation till barns möjligheter att utforska, lära och utvecklas. Fokus ligger på hur förskoleverksamhet kan bedrivas för att inspirera och stödja barns intressen och lärande inom dessa områden. Undervisningen i kursen tar sin utgångspunkt i konkreta aktiviteter som förskolebarn intresserar sig för, sysselsätter sig med och utforskar. Under kursen läggs stor vikt vid studentdelaktighet genom seminarier, workshops och studiebesök där naturvetenskap, teknik, ledarskap och hållbar utveckling problematiseras och diskuteras. Kursens innehåll integreras med estetiska inslag, språk, barnkultur, lek och digitala lärresurser. Under kursen behandlas aktuell forskning och teorier om barns lärande och utveckling med fokus på det naturvetenskapliga området liksom vilka didaktiska konsekvenser val av arbetssätt kan få. Barnintervjuer behandlas både som innehåll och metod. I kursen ingår tre veckor arbetsplatsförlagd utbildning där studenten genomför vissa undervisningsaktiviteter med utgångspunkt i teoretisk och didaktisk kunskap samt egna erfarenheter.

Mål

Efter avklarad kurs ska studenten kunna, med avseende på

Kunskap och förståelse
1.1 Redogöra för förskolans och förskollärarens uppdrag med fokus på naturvetenskap och teknik
1.2 Redogöra för kretslopp och växter och djurs beroende av varandra i naturen, namnge ett urval vilda växter, svampar och djur, beskriva delar av människokroppens uppbyggnad och funktioner, samt förklara enkla experiment som kan användas för att utveckla barns förståelse för den egna kroppen
1.3 Undersöka, beskriva och förklara kemiska processer och fysikaliska fenomen som förekommer i förskolebarns vardag
1.4 Beskriva och motivera hur en stimulerande utemiljö kan skapas utifrån ett naturvetenskapligt och hållbart perspektiv när det gäller lek, lärande, motorisk utveckling, hälsa och välbefinnande samt säkerhetsaspekter
1.5 Visa en grundläggande förståelse för samspelet mellan tekniska och sociala förändringar samt drivkrafterna bakom teknisk utveckling

Färdighet och förmåga
2.1 Redogöra för aktuell forskning och teorier om barns lärande och utveckling inom naturvetenskap och teknik samt visa

förmåga att omsätta detta i den egna förskoleverksamheten
2.2 Diskutera och problematisera hur barn prövar och resonerar om naturvetenskapliga fenomen och teknik samt reflektera kring vilka didaktiska konsekvenser valet av arbetssätt kan få
2.3 Skriva en text enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och använda korrekt källhänvisningsteknik
2.4 Genomföra och analysera barnintervjuer och observationer med fokus på barns uppfattningar om naturvetenskap och teknik
2.5 På ett inkluderande sätt i sin undervisning visa förmåga att följa barns naturvetenskapliga och tekniska intressen genom att locka barnen mot naturvetenskapliga och tekniska kunskaper
2.6 Formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera utomhuspedagogisk verksamhet
2.7 I mötet med barn och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk
2.8 Redogöra för och problematisera ekologiska, ekonomiska och sociala dimensioner av hållbar utveckling i relation till naturvetenskap och teknik i förskolan
2.9 Producera digitalt innehåll och använda teknik i kreativa tekniska processer

Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 Analysera och problematisera hur förskoleverksamhet med fokus på naturvetenskap och teknik kan anpassas efter barns förmåga, intresse och förutsättningar

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops/laborationer
- seminarier
- studiegruppsarbete
- studiebesök
- arbetsplatsförlagd utbildning (varav fem fältdagar)

Delar av undervisningen är utomhusförlagd.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Enskilda skriftliga inlämningsuppgifter/redovisningar, enskilda skriftliga salstentamina, deltagande i workshops och seminarier samt arbetsplatsförlagda uppgifter.

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN01) Didaktisk reflektion
Skriftlig inlämningsuppgift
Lärandemål: 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.8
Högskolepoäng: 8,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ01) AFU
Arbetsplatsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.5, 2.6, 2.7, 2.9
Högskolepoäng: 4,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(RE01) Lärande miljöer
Muntlig redovisning
Lärandemål: 1.4
Högskolepoäng: 1,0 hp
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE02) Enskild redovisning teknik
Individuell redovisning
Lärandemål: 1.5, 2.2, 2.5, 2.9
Högskolepoäng: 4,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(SE01) Seminarier
Didaktiska seminarier
Lärandemål: 2.1, 2.2, 2.4

Högskolepoäng: 3,0 hp
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(TE01) Salstentamen fysik och kemi
Individuell salstentamen
Lärandemål: 1.3, 2.3, 2.7, 3.1
Högskolepoäng: 5,0 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(TE02) Salstentamen biologi
Individuell salstentamen
Lärandemål: 1.2, 2.8
Högskolepoäng: 4,5 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Examination sker dels genom bedömning av reell kompetens, dels genom bedömning av i kursen förvärvad kunskap.

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100% närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevers säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande. Studenterna gör under terminen ett arbetsplatsbyte.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Areskoug, Mats (2013). *Naturvetenskapens bärande idéer: för förskollärare.* 1. uppl. Malmö: Gleerups utbildning (229 s)

Bengtsson, Karin & Hägglund, Solveig (2014). Barns samtal som kunskapskälla. I Löfdahl, Annica, Hjalmarsson, Maria & Franzén, Karin (red.) *Förskollärarens metod och vetenskapsteori.* 1. uppl. Stockholm: Liber ss. 121-131 (11 s)

Bergnell, Anneli (2010). *Ettåringen, bilden och fenomenet tyngd: yngre barns pre-naturvetenskapliga meningsskapande i en guidad aktivitet.* Borås: Högskolan i Borås (Magisteruppsats) (50 s)

Bjurulf, Veronica (2013). *Teknikdidaktik i förskolan.* 2. uppl. Stockholm: Studentlitteratur, ss. 13-111 (98 s)

Brügge, Britta, Glantz, Matz & Sandell, Klas (red.) (2011). *Friluftslivets pedagogik: en miljö- och utomhuspedagogik för kunskap, känsla och livskvalitet.* 4. uppl. Stockholm: Liber (283 s)

Dahlgren, Lars Owe (red.) (2007). *Utomhuspedagogik som kunskapskälla: närmiljö blir lärmiljö.* Lund: Studentlitteratur (205 s)

Elfström, Ingela, Nilsson, Bodil, Sterner, Lillemor & Wehner-Godée, Christina (2008). *Barn och naturvetenskap: upptäcka, utforska, lära.* Stockholm: Liber (178 s)

Giske, Rune, Tjensvoll, Margarethe & Dyrstad, Sindre (2010). Fysisk aktivitet i barnehagen: et casestudium av daglig fysisk aktivitet i en avdelning med 5-åringer. *Nordisk barnehageforskning*, 3 (2), s. 53-62 (10 s)

Hansen Sandseter, Ellen Beate (2009). Affordances for risky play in preschool: the importance of features in the play environment. *Early Childhood Educ J* (2009) 36: 439-446 DOI 10.1007/s10643-009307-2 (8 s)

Lindström, G. B. (2006). *Kroppen.* http://www.1177.se/Vastra-Gotaland/Tema/Kroppen

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket (16 s)

Lättman-Masch, Robert & Wejdemark, Mats (2014). *Leka och lära naturvetenskap och teknik*. Vimmerby: Outdoor Teaching (352 s)

Mantzicopoulous, Panayota & Patrick, Helen (2011). Reading picture books and learning science: engaging young children with informational text. *Theory into practice,* 50 (4), s. 269-276 (8 s)

Molander, Kajsa (2011). *Leka och lära matematik ute.* 8. uppl. Vimmerby: Outdoor Teaching (117 s)

Persson, Hans (2004). *Boken om fysik och kemi.* Stockholm: Almqvist & Wiksell (159 s)

Pleijel, Håkan (2013). *Ekologi: en introduktion.* 1. uppl Malmö: Gleerups (192 s)

Sundberg, Bodil (2016). *Förskolans naturvetenskap i praktiken.* 1. uppl. Malmö: Gleerup (160 s)

Sundin, Bosse (2006). *Den kupade handen: människan och tekniken.* Stockholm: Carlssons (valfria 25 s)

Thulin, Susanne (red.) (2016). *Naturvetenskap i ett förskoleperspektiv: kreativa lärandeprocesser.* Malmö: Gleerups Utbildning AB (200 s)

Thörner, Agneta (2017). *"Vi kan inte bara utgå från barnens intresse": pedagogers guidning av barns intresse i förhållande till förskolans målstyrning.* Licentiatavhandling Borås/Göteborg : Högskolan i Borås/Göteborgs universitet, 2017 s. 64 110-125, 160-175 (31 s)

Åström, Ingela (2014). Utmana tanken - varför, vad och hur? I Lundgren Öhman, Ulla-Karin. *Mediepedagogik på barnens villkor* (red.) Stockholm: Lärarförlaget, s. 69-82 (14 s)

Ytterligare litteratur kan tillkomna enligt lärarnas anvisningar (ca 200 s)

Studentinflytande och utvärdering

Studenterna inbjuds till kursplaneringsmöte inför kursen. Under kursen genomförs två kursvärderingar, en muntlig mittkursvärdering och en enskild, skriftlig kursvärdering vid kursens slut. Resultatet av den enskilda skriftliga kursvärderingen är vägledande för utveckling av kommande kurser och delges studenterna genom publicering enligt de riktlinjer som gäller på institutionen.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarutbildning för pedagogiskt verksamma, 210 hp.